

KMETSKI LIST

št. 38.

Ljubljana, 18. septembra 1940

Leto XXII

Kmet v današnji dobi

V zmedah naših dni ni končno nič čudnega, če se nejevolja obrne proti tistemu, ki je današnjih težav najmanj kriv, namreč proti kmetu. Tisti pa, ki lahko miselno govore ali pišejo proti kmetu, ne pomislijo in se bržkone niti ne zavedajo, da delajo sami proti sebi.

KMET JE STEBER

in mozeg vsega življenja. To smo že nešteto krat povedali in zapisali. Zdi se pa, da neki krogi tega nočejo razumeti. Vse, kar je hudega, vale na kmeta.

Ali mi kmetje delamo draginjo? Ali mi kopičimo živila?

Naj pride vsak, kdor tako misli, pregledat naše zidanice in kašče, pa bo videl, kakšen je položaj slovenskega kmeta! Za celoletno pošteno in trdo delo nima niti za pol leta živeža. Nimajo ga niti velike kmetije, kaj pa šele mali kmetje!

Ali veste, da je dal letos krompir komaj desetino normalnega pridelka? Ali veste, da je

treba ta pridelek spravljati v suhem vermenu, ako naj bo poraben za vskladiščenje? Ali ne čutite vsakodnevnega deževja? Ali veste, kaj stane v takem vremenu pospravljanje pridelkov? Na eni strani poslabšanje kvalitete, na drugi plačevanje delovnih sil, ki dela ne morejo opravljati.

Tovarnar v takih neugodnih okoliščinah zapre tovarno in delavstvu odpove. Ali naj kmet tudi zapre izpodnebne zapornice in odpove — kometu? Na delavstvu, ker kmet ne pozna nameščence. Sam je nameščenec na lastni grudi in vsi stanovi so njegovi zavezniki. Torej bi moral odpovedati sebi in narodu.

Zato, ker tega ne stori, naj bo kriv gorja, ki ga ni povzročil?

Kdorkoli in kakorkoli danes sodi kmeta, naj devetkrat premisli, preden izreče eno samo žal besedo. Ako bo premislil, je ne bo izrekel, ako jo blekne, mu bomo lahko mirno in z dokazi odgovorili.

Rumunija na novi poti

Dogodki v Rumuniji so se zadnjih štirinajst dni razvijali z neverjetno naglico. Medtem ko so pogajanja z Bolgari potekala ugodno, se Rumuni niso nikakor mogli spoprijeti z Madžari. Po dunajski razsodbi, ki je določila Transilvanijo Madžarom, je nastala v Rumuniji velika potrtost, razburjenje pa je tako naraščalo, da se je bilo bati najhujšega.

Gigurtova vlada kljub resnim naporom nikakor ni mogla pomiriti naroda, zlasti ni mogla pridobiti za sodelovanje Železne garde.

Spričo tega je moral Gigurtu dati ostavko, a kralj je poveril sestavo nove vlade generalu Antonescu, ki je dobil široka pooblastila. Kljub vsem naporom se tudi njemu ni posrečilo, da bi bil pridobil Železno gardo za sodelovanje. Po vsej državi so nastali nemiri in rabuke, ki so zahtevale v raznih krajih tudi smrtne žrtve.

Ko se je general Antonescu posvetoval za sestavo nove vlade z raznimi vodilnimi osebnostmi, so vse brez izjeme kot pogoj za sodelovanje zahtevale odstop kralja Karola. Zaradi tega je Antonescu dne 5. t. m. v posebnem pismu odločno svetoval kralju, naj odstopi in se odpove prestolu v korist prestolonasledniku princu Mihaelu.

Pod pritiskom razmer je kralj omenjenega dne zjutraj odstopil, a prestol je zasedel njegov sin kot Mihael I.

S tem je bil v Rumuniji odstranjen angleški vpliv in država je prešla v območje političnega vpliva avtoritarnih držav, kar je z zadovoljstvom priznal in pozdravil nemško-italijanski tisk.

Odstopivši kralj je takoj odpotoval iz države in bo začasno bival v Švici, odkoder se po dosežanih poročilih namerava preseliti v Kanado. Po njegovem odhodu je bilo v Rumuniji zaplenjeno vse njegovo osebno premoženje.

Kraljeva prva žena Helena, ki je s svojim drugim sinom doslej živela v Italiji, se vrne s si-

nom vred v Rumunijo. S posebno uredbo je določeno, da se ji vračajo vse kraljevske časti in bo nosila naslov kraljica-mati.

Medtem ko madžarske čete zasedle odstopljeno Transilvanijo, v Crajovi pa je bil dosežen sporazum z Bolgari o odstopu južne Dobrudže. V dneh, ko je v Budimpešti in Sofiji zavladovalo vesplošno veselje zaradi doseženih uspehov in so listi obeh držav proslavljali zmage brez prelivanja krvi, je upravitelj države Antonescu hitel uvajati reforme v smislu novih razmer. S posebnim proglasom je pozval Rumune, naj pozabijo vse, kar je bilo, in s podvojenim delom grade temelje za boljšo bodočnost naroda in države.

Nato so se začele na vseh koncih in krajih izvajati reforme. Parlament je seveda razpuščen, ustavne svoboščine so ukinjene in strankarskega življenja v demokratskem smislu je konec.

V vojski so ukinjeni vsi izredni ukrepi ter odstranjeni vsi generali, ki so podpirali bivše režime.

V finančni upravi in raznih drugih ustanovah se vrše stroge preiskave glede poslovanja v času bivših režimov.

Doslej so ugotovili razne velike zlorabe in silno razsipanje državnega denarja v teku zadnjih 22 let.

Posebno strogo preiskujejo vse posle, ki so bili v zvezi s podeljevanjem raznih koncesij v rudarstvu in petrolejski industriji.

Seveda je bila proglašena tudi obširna politična amnestija. Številne politične obsojence, ki so bili kaznovani zaradi opozicije proti bivšemu kralju Karolu, je sedaj kralj Mihael pomilostil. Med temi je tudi podpolkovnik Prekup, ki je bil zaradi atentata na kralja Karola že izza leta 1934 v zaporu. Pomilostitve je deležnih tudi vseh 14 oficirjev, ki so bili zaprti hkratu s Prekupom. Dalje so bili pomilosteni štirje legionarji, ki so

leta 1934 izvršili atentat na predsednika vojaškega sodišča polkovnika Cristesca. Končno so bili pomilosteni tudi trije dijaki iz Cluja, ki so izvršili atentat na tamkajšnjega rektorja.

Vzporedno s temi pojavi je zavel oster veter proti Židom. Neki list je nedavno zahteval, naj se vsem Židom odvzame rumunsko državljanstvo, njih imetje zapleni, jim prepove delo na kmetih in trgovina z alkoholnimi pijačami. Več ko verjetno je, da bo prej ali slej tudi res prišlo do sličnih ukrepov.

To je bežna slika notranje-političnega položaja v Rumuniji, ki je samo naravna posledica nastalih sprememb. Zunanje-politično velja naglasiti, da Nemčija in Italija jamčita za varnost, oziroma nedotakljivost novih rumunskih meja. Nemški in italijanski listi proslavljajo dunajsko razsodbo kot velepomembno, modro državniško dejanje, s katerim je odstranjena zadnja krivica v Podunavju. Hkratu napovedujejo, da bo šele sedaj mogoče vzpostaviti res prijateljske odnose med Rumunijo in Madžarsko na eni in Rumunijo in Bolgarijo na drugi strani.

Z rešitvijo tega problema, tako pišejo, pa še ni rešeno vprašanje Balkana. Določnejših izjav o načrtih glede Balkana doslej še ni, vendar je še vedno odprto vprašanje med Italijo in Grčijo ter cela skupina problemov, ki so s tem v zvezi.

Končno naj mimogrede omenimo, da med jamstveniki rumunskih meja ni Rusije. Vse kaže, da rumunsko-ruski odnosi še vedno niso popolnoma razčiščeni. Tako je namestnik ruskega komisarja za zunanje zadeve Dekanozov 12. t. m. sprejel rumunskega poslanika v Moskvi Gafencu ter mu sporočil, da so 11. septembra v rajonu Gali Valoš, 30 km južnovzhodno od Černovic, rumunski obmejni oddelki napadli sovjetsko ozemlje. Druga skupina rumunskih graničarjev je hkratu obstreljevala sovjetske obmejne oddelke. Na te napade so morale seveda sovjetske čete odgovoriti s streljanjem.

Nadalje je Dekanozov opozoril poslanika Gafencu, da sovjetska vlada od rumunske na svojo noto od 29. avgusta (zaradi podobnih incidentov) doslej še ni prejela nobenega odgovora.

Gafencu je dal pomirljivo izjavo, vendar je malo verjetno, da bi bile s tem že odstranjene vse motnje v rusko-rumunskih odnosih. Podoba je, da ta predel še vedno pomeni ognjeniško ozemlje.

× **Nove gimnazije.** V Ljubljani je bila ustanovljena nova IV. realna gimnazija. Dosedanja tretja realna gimnazija, ki ima vpisanih nad 1600 dijakov, se bo razdelila na III in IV. realno gimnazijo. V Celju je bila ustanovljena popolna II. realna gimnazija.

× **Iz drvečega vlaka je padel** policijski podnadzornik Milan Bogosavec, ko se je vozil proti Mariboru. Pred predorom v Lepoglavi je odšel Bogosavec na hodnik, prijel za kljuko vrat, ki so se nenadoma odprla in nesrečnež je padel na progo ter se ubil.

× **Pod vlak je skočil** zaradi hudih in težkih gmotnih razmer Adolf Zupantič, brivec v Ljubljani. Našli so ga na gorenjski progi nad Št. Vidom vsega razmesarjenega.

Kaj je Transilvanija

Dunajska razsodba, s katero je doživela Rumunija težak udarec, bo dobila v zgodovini trajno mesto. S to razsodbo je bila Rumunija zmanjšana za okrog 45.000 km² in je izgubila 2.605.000 svojih prebivalcev. Od teh je 1 milijon 304.000 Rumunov. S sedanjo razmejitvijo napram Rumuniji so pridobili Madžari polovico Transilvanije, ni pa s tem rečeno, da so vsa pereča narodnostna vprašanja med Rumunijo in Madžarsko že rešena.

Sedanji madžarski del Transilvanije je pretežno gorat in gozdat, za poljedelstvo pa je nekoliko manj prikladen. Zlasti je tam mnogo gozdov z iglavci, hrasti in bukvjem. Madžarska bo zdaj lahko krila svoje potrebe lesa, dočim je bila poprej pretežno prisiljena na uvoz. Rumunski podatki pravijo, da je na tem ozemlju 230 lesnih industrij s 670 žagami. Tu investirani kapital znaša okrog 45.000.000 lejev. Nadalje pa bo znatno padel madžarski izvoz žita, kajti Transilvanija je v žitnem oziru silno pasivna. Prej je dobivala žito in moko iz rumunskih nižin, zdaj pa jo bo morala iz madžarsko-panonskega nižavja.

S Transilvanijo so Madžari pridobili posebno v oziru rud. Transilvanija ima bogata ležišča zlata, cinka, svinca, bakra, pirita, boksita, železa, živega srebra, bizmuta, antimona, kalcijevega fosfata, molibdena, grafita, žvepla itd. Tudi je tam mnogo premogovnikov črnega in rjavega premoga. Precej je tudi skupnih ležišč železa in mangana. Doslej so v Transilvaniji pridobivali letno okrog 5500 kg zlata, a je del zlatih rudnikov še vedno ostal Rumuniji. V teh zlatih rudnikih so za delo uporabljali posebno politične kazence. Premogovniki, ki leže okrog Deža, do zdaj še niso bili v polni meri izkoriščeni. Na boksitu je posebno bogato znano Bihorsko pogorje in geologi ter drugi strokovnjaki trdijo, da so najdišča bogata za okrog 21.000.000 ton. Kakor znano se iz boksita pridobiva aluminij. Vkljub dunajski razsodbi je ostalo pretežno število rudnikov boksita pod rumunsko oblastjo. Glavna najdišča pirita, ki se nahaja največkrat skupno z

zlatom in bakrom, so v okolici mesta Cluja in Baia Mare. Obe okrožji sta zdaj padli v madžarske roke. Okrog Cluja so tudi najdišča železnih rud, kakor tudi okoli Ordoheia.

V severni Transilvaniji je več pomembnih in večjih mest. Ta so n. pr. Oradea Mare, ki ga nazivljejo tudi Veliki Varadin ali Nagy Várad, dalje Bistrica (slovanska!), Muras Targul in druga. V teh mestih je zlasti razvita trgovina, ki pa je skoraj izključno v rokah židovskih trgovcev. Židov je v severni Transilvaniji skoro 150.000 in so večinoma trgovci, industrijci in obrtniki. Še posebej poudarka vredno je dejstvo, da je v teh mestih silno razvita industrija, ki sega v mnogo panog kot n. pr. kovinska industrija, industrija strojev, porcelana, lončevine, lesnih izdelkov, tkanin ter mesnih in sadnih konzerv. Posebno se je v povojnih letih razvila, ravno tako kot pri nas, tekstilna industrija, ustanovitelji pa so bili večinoma Židje, tu pa tam pa tudi Sudetski Nemci, Čehi ali pa Poljaki.

Po vsem navedenem nam postane jasno, da so Madžari z dunajsko razsodbo ogromno pridobili, Rumuni pa na drugi strani prav v takšni meri izgubili. Razumeti moramo, da za Rumunijo niso mačje solze odstopitev tako velikega dela svojega ozemlja kot so tri naše Dravske banovine. Tudi je razumljivo, da se je rumunskega naroda polastilo upravičeno razburjenje, ki je privedlo do nedavne abdikacije kralja Karola II. Rumunija je izgubila z odstopom Transilvanije poleg neprecenljivih in ogromnih prirodnih bogastv tudi 1.300.000 Rumunov in se narodno, vojaško in politično silno oslabilo. Zlasti je težak udarec madžarski klin v rumunsko državo, ki je presekala prometne žile med južno Transilvanijo in Rumunskim delom Banata. Kaj bo z Rumunijo zdaj, ko je odstopil kralj Karol II. in prevzel diktaturo ob opori Železne garde general Antonescu, zelo dober osebnih znanec in prijatelj nemškega vodilnega maršala Göringa, nam bo pokazal nadaljnji razvoj evropskih in svetovnih dogodkov.

PRVA KONFINACIJA ZARADI ŠPEKULACIJE V LJUBLJANI

Policijska uprava v Ljubljani je bila po svojih zaupnikih že pred nekaj tedni opozorjena, da je trgovec s špecerijo in kolonialnim blagom Franc Schnabel, ki ima svojo prodajalno na Tyrševi cesti za Bežigradom, prejel vagon bele moke — pošiljko, ki je bila za njegove poslovne razmere nenavadno velika. Moka je prispela v Ljubljano sredi prejšnjega meseca, a je Schnabel ni dvignil, temveč jo je pustil v nekem javnem skladišču, da jo prihrani za poznejši čas. Policija je skoraj mesec dni skrbno zbirala podatke in ugotovila, da je moka v Schnablovej trgovini že zdavnaj pošla in da je trgovec celo svoje stalne odjemalce odpravil praznih rok, češ, da ne premore niti praška bele moke. Te dni je policija napravila preiskavo in našla nekaj nad 10 ton najboljšega blaga. Policija je vso zalogo zaplenila, obenem pa je v smislu strogih odredb proti špekulantom in navijalcem cen odredila konfinacijo Franca Schnabla.

Uradno sporočilo, ki je bilo o tej stvari izdano, se glasi: Uprava policije je dne 16. septembra odredila konfinacijo Franca Schnabla, trgovca z mešanim blagom na Tyrševi cesti št. 43, na osnovi čl. 1 uredbe o pošiljanju brezvestnih špekulantov na prisilno bivanje in prisilno delo za tri mesece v vasi Koprivniku, srez Kočevje.

Skupno z mestnim tržnim nadzorstvom je uprava policije uvedla tudi strogo postopanje proti pekarni, ki zlorablja zadrege na živilskem trgu. Pri reviziji so našli na nekega peka v mestu, ki je prodajal pecivo pod težo. Policija je krivca kaznovala z globo 2000 din.

RAZMEJITEV DOBRUDŽE

V Dobriču je začela z delom mešana rumunsko-bolgarska tehnična komisija za izvedbo odredb pogodbe v Craiovi. V tej mešani komisiji so zastopani pristojni civilni in vojaški organi obeh držav. Istočasno sta začeli z delom tudi dve podkomisiji, od katerih ima ena svoj sedež prav tako v Dobriču, druga pa v Tutrakonu. Neodvisno od tega deluje mešana komisija za določitev nove obmejne črte, v kateri je kot glavni predstavnik Bolgarije polkovnik Trifunov. Tukaj ne mislijo, da bi delo komisije za razmejitev naletelo na kakšne posebne težave, ker se meja, določena s pogodbo, v celoti točno sklada z nekdanjo rumunsko-bolgarsko mejo do leta 1912. Kakor je znano, bo južna Dobrudža izročena Bolgariji v 4 etapah s tem, da bo zasedba četrte in zadnje cone končana 1. oktobra ob 10. dopoldne.

VOJAŠKA MOBILIZACIJA V AMERIKI

Roosevelt je odredil, da bo vpoklicanih 400 tisoč vojaških obveznikov in da bodo prvi nabori že 16. oktobra. Pri tej priložnosti je Roosevelt dal objaviti službeno izjavo, v kateri pravi, da so Združene države Severne Amerike v mirnem času stale na stališču svobodne izbire svoje oborožene sile. Tako je demokratično načelo prišlo bolj do izraza, a tudi pravilno pojmovanje državljskih dolžnosti. Toda zdaj so nastopili časi, ko mora država spet poudariti enakopravnost vseh državljanov, a tudi enako obveznost vseh, da prispevajo k njeni varnosti. Zaradi tega je bila vpepljena obvezna vojaška služba na podlagi izbira nja najboljših. Tako je bilo starodemokratično načelo osveženo. Prva skupina novovpoklicancev bo stala pod orožjem že sredi novembra. Štela bo

Kmetska mladina

SV. PAVEL PRI PREBOLDU

Letošnje poletje so pri vseh naših društvihi izostale tiste naše prireditve, ki so že tako priljubljene, da jih naši ljudje na vasi smatrajo za svoje narodne prireditve. To so razne tekme, posebno pa tekme koscev in žanjic.

Kljub težkočam, ki se pojavljajo, posebno pri vsem prosvetnem delovanju, je naše Društvo kmetskih fantov in deklet priredilo v nedeljo, dne 1. septembra t. l. veliko tombolo združeno z kmetsko veselico. Uspeh prireditve je bil zelo zadovoljiv, posebno pa so bili zadovoljni tisti udeleženci, ki so odhajali domov z raznimi dobitki. Kolesa, divan, ure, fotografski aparat in nešteto drugih stvari je gotovo napravilo veselje vsem dobitnikom. Društvo pa je s tem pokazalo, da živi in da si hoče pridobiti sredstva za plodonosno prosvetno delovanje v svoji okolici.

75.000 mož. Nadaljnje skupine bodo vpoklicane v hitrih presledkih po 100.000 in 125.000 mož vsaka, tako da bomo v januarju 1941 imeli pod orožjem 400.000 mož, spomladi pa že 900.000 mož. Roosevelt je nadalje razodel, da mu daje nova zakonodaja pravico, da v potrebi zaseže tudi industrijo in jo uporabi v vojaške namene.

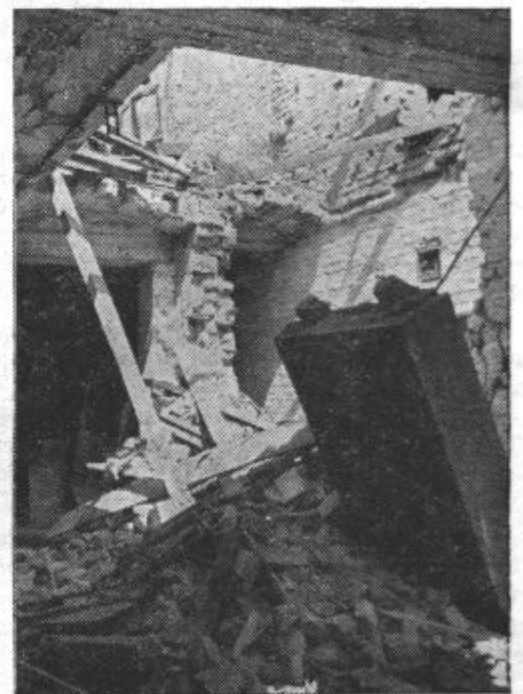
„EKONOM“

F. L. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši) Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. **Mlevske izdelke:** pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. **Poljske pridelke:** krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. **Stalna zaloga vseh umetnih gnojil** (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), **cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo** opekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

Tako učinkujejo moderne bombe

Doma in drugod

NJ. VEL. KRALJ PETER II.

je prepotoval pretekli teden mesta in kraje v zapadni Srbiji, zibelki najstarejše srbske države. Do Raške se je kralj pripeljal z vlakom, odondod pa je potoval z avtomobilom, ki ga je sam šofiral.

Na vsej poti kraljevega potovanja, ga je narod radostno pričakoval in navdušeno pozdravljal. V kraljevem spremstvu se je nahajal knežvič Aleksander in armadni general Peter Kosić, kraljev guverner.

NARODNA BANKA

Zadnje čase se je mnogo pisalo o poddržavljenju Narodne banke. Glavno besedo je imel v tej borbi ravnatelj Prizada dr. Rudolf Bičanić. Za poddržavljenje NB se je zavzemal tudi Hrvatski dnevnik

Te dni je ministrski svet izdal uredbo o spremembi v Narodni banki. Po tej uredbi imenuje ves upravni odbor vlada, nadzorni svet volijo po večini delničarji, manjši del pa tudi imenuje vlada. Izvršni odbor sestavljajo poleg guvernerjev trije člani upravnega odbora, ki bodo po intencijah uredbe po en Slovenec, Hrvat in Srb. Delničarji morejo dobiti le najvišje 8 odst. dividende. Z novo uredbo so le omejene nekatere pravice delničarjev, državni vpliv na Narodno banko pa povečan.

UKAZ O AMNESTIJI

Ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. je izšel velik ukaz o amnestiji in o ublažitvi kazni obsojencev. Z istim ukazom se zapor in strogi zapor do 12 mesecev ublažita in spremenita v denarno globo, računajoč za vsak dan 25 din. To globo morajo obsojenci plačati v roku 3 mesecev od dneva ukaza.

Od ublažitve kazni so izuzete osebe, ki so bile obsojene poleg glavne kazni še na druge vzporedne kazni.

ŽIVKOVIĆ IN BANJANIN V BOSNI

Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Peter Živković in podpredsednik Jovo Banjanin sta priredila pretekli teden po Bosni več sestankov, ki so jim prisostvovali strankini somišljeniki. Med drugim so se sestanki vršili tudi v Sarajevu in Banja Luki.

RESOLUCIJA SDS

Izvršni odbor samostojne demokratske stranke je sprejel na svoji seji, ki jo je imel začetkom tega meseca v Beogradu posebno resolucijo v kateri se zavzema za zbiranje vseh pozitivnih sil v velikem pokretu, ki mora pustiti ob strani vse strankarske okvire in obzire, ter objeti vse državno ozemlje s ciljem: državna zajednica ter solidarnost v slabem in dobrem morata biti nad vsem drugim. SDS se zavzema za koncentracijsko vlado.

V zvezi s to resolucijo se je vršila koncem preteklega tedna v Zagrebu seja KDK, na kateri sta prisostvovala za HSS inž. Avgust Košutić in dr. Krnjević, za SDS pa Večeslav Vilder in Kosanović. »Hrvatski dnevnik« resolucije SDS ni odklonil, marveč jo dobrohotno tolmači.

SPREMENBA V RUSKI VLADI

Najožji sodelavec Stalina Ždanov je bil odstavljen z mesta načelnika strankinega propagandnega urada za inozemstvo in bo prevzel tajniške posle stranke v Leningradu.

Za namestnika zunanjega ministra Molotova je bil imenovan podpredsednik narodnih komisarjev Višinski. Podpredsednik vlade je postal general Mehlis. Prevzel je funkcijo državne kontrole. V njegovo področje spada nadzor nad vsemi izdatki za vojsko.

IZGUBE NAŠE TRGOVINSKE MORNARICE

Jugoslovenske paroplovne družbe objavljajo danes pregled izgub, ki jih je imela naša tr-

govinska mornarica doslej zaradi vojne. Skupno je bilo potopljenih 11 naših parnikov s skupno tonažo 50.000 bruto registrskih ton. Zaradi vojne je običajno v domačih in tujih lukah 15 ladij s tonažo 33.000 ton. Oblasti vojskujočih se držav so nadalje v raznih lukah zadržale skupno 10 naših parnikov s tonažo 21.500 ton. Razen tega je še 7 naših parnikov s skupno 32 tisoč bruto registrskih ton prostora v tujih lukah in ne morejo na pot. Izven prometa je na ta način 43 jugoslovenskih ladij s skupno tonažo skoro 140.000 reg. ton.

DEMONSTRACIJE V BEOGRAJSKEM PREDMESTJU

Uprava mesta (uprava policije) v Beogradu je izdala naslednje službeno poročilo:

»V nedeljo 8. t. m. popoldne je poskušala skupina komunistov, delavcev in dijakov, imeti v Košutnjaku (beograjskem predmestju) ilegalen in oblastem neprijavljen shod. Na poziv organov oblasti, naj se razidejo, so komunisti odgovorili z uporabo ognjenega orožja. Tako je prišlo do intervencije organov oblasti. Pri tej priliki so bili ranjeni neki žandarmerijski oficir in štirje žandarji, na strani demonstrantov pa sta bila dva mrtva in trije ranjeni. Red je bil takoj vzpostavljen. Preiskava je v teku.«

OTROK ZAŽGAL DOMAČIJO

Pri posestniku in občinskem slugi Valentinu Maroltu v zaselku Gaberje, občina Trebeljevo so šli vsi zdoma. Doma so ostali le majhni otroci. Štiriletni sinček Ivan, je vzel iz peči nekaj Žerjavice in jo odnesel pod streho. V bližini je bilo precej slame, ki se je vnela in povzročila požar. Zgorela je hiša, a v njej je zgorel tudi nesrečni otrok, ki se ni mogel umakniti.

UREDBA O IZVOZU IN UVOZU

V kratem bo stopila v veljavo uredba o zunanji trgovini Jugoslavije. S to uredbo bo uvedena popolna kontrola izvoza in uvoza. Vso zunanjo trgovino bo vodila direkcija za zunanjo trgovino pri min. trgovine v Beogradu.

PREHRANA ZAGREBA

Zagrebska mestna občina je dobila pri Poštni hranilnici posojilo 50 milijonov dinarjev za nabavo življenjskih potrebščin. Na seji finančnega odbora mestne uprave so bile sprejete tri uredbe: o financiranju akcije za prehrano zagrebškega prebivalstva, o uvedbi posebne socialne doklade na dohodke čez 70.000 din na leto ter o uvedbi davka na potrošnjo v javnih lokalih po 2. uri v višini 10 do 20 odstotkov.

Mestni župan Starčević je izjavil novinarjem, da bo 30 milijonov dinarjev, ki jih bo mestna občina zbrala na ta način služilo za nabavo potrebnih zalog življenjskih potrebščin, ki se bodo oddajale po nabavni ceni, siromašnim meščanom pa s popustom ali brezplačno. Zagotovljenih je tudi 6 milijonov dinarjev za zimsko socialno akcijo mestne občine. V Zagrebu ne bodo uvedene nakaznice za živila, ker ne obstoja nobena potreba, kakor je izjavil župan Starčević.

RAZSIRJENJE VOJNE V AFRIKI

Italijanski časopis »Piccolo« prinaša članek generala Bolatia, v katerem se bavi s sedanjim vojnim položajem sil osi. Ko je poudaril, da so vojni dogodki v zadnjih dneh dobili močnejši tok, je general pripomnil, da so italijanska letala nadaljevala z uničevanjem sovražnikovih pomorskih oporišč v Sredozemskem morju, Sueškem kanalu in Rdečem morju, medtem ko so kopenske sile povsod vdrle na sovražnikovo ozemlje tako v Egiptu, kakor v Keniji in Sudanu. Italijanska mornarica razširja svoje delovanje na Atlantski in Indijski ocean. Medtem nemško letal-

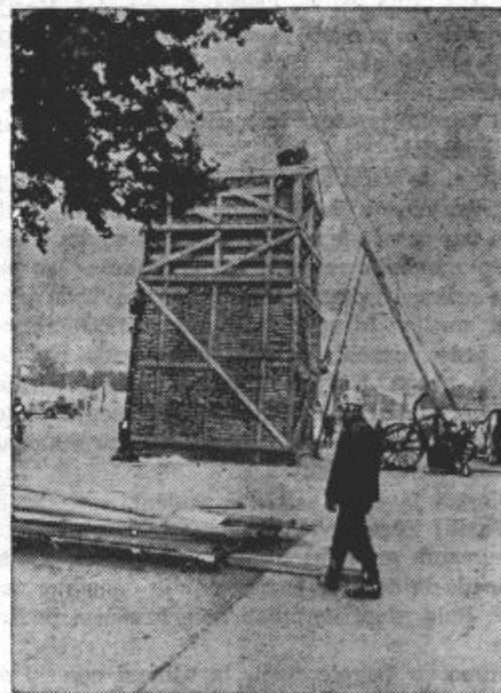
stvo sistematično uničuje letalske objekte v Angliji. Ni še mogoče govoriti o odločilnem obdobju, ker bo vojna še težka, zlasti pa na italijansko-britanskem bojnem polju. Britanska mornarica v Sredozemskem morju je močno ojačena. Kenijo smatrajo kot zadnjo postojanko, ki varuje varnost Južne Afrike. V Egiptu je zbranih več ko 80.000 angleških mož še izpred začetka sovražnosti. Tam je tudi zbranih mnogo mehaniziranih sredstev, prav tako pa je ojačenje prispelo tudi iz Somalije, Palestine, Avstralije, Rodezije in Nove Zelandije. K temu je treba prišteti še Poljake, Francoze in španske miličnike, ki so bili v sestavi vzhodne vojske. Toda Anglija se nahaja v težkem položaju, zlasti po izjavah Roosevelta in Wilkieja, ki sta proti vmešavanju v evropsko vojno. Nemški tisk zato pravilno svetuje Angliji, naj neha z odporom, da bi rešila tisto, kar se rešiti da. Toda dokler traja angleški odpor, bosta Italija in Nemčija storili vse, kar je v njuni moči, da bi sovražnika popolnoma uničili.

IZSELITEV NEMCEV IZ BESARABIJE

Člani odbora, kateremu je bila poverjena preselitev Nemcev iz Besarabije, so s pomožnim oddelkom, ki je bil dodeljen v službo, prestopili v nedeljo pri Galacu rumunsko-sovjetsko mejo. Takoj po prihodu prvih odposlancev so se v posameznih krajih Besarabije začele tehnične priprave za izselitev Nemcev. Na ladji »Jupiter« je glavni komisar za preselitev Nemcev, poveljnik divizije SS Kores, sprejel delegata sovjetske vlade za preselitev Nemcev, majorja Talnikova. Nemški delegat je sporočil pristojnemu sovjetskemu poveljstvu pozdrav nemške vlade in poudaril prijateljske odnose med Nemčijo in SSSR. Izrazil je svoje prepričanje, da se bo sodelovanje med nemškimi in sovjetskimi organi, ki jim je poverjena preselitev Nemcev iz Besarabije, gibalo v prijateljskem duhu in v skladu s prijateljskimi odnosi, ki vladajo med obema državama.

CENE ŽIVINE IN KMETIJSKIH PRIDELKOV

V okraju Dol. Logatec, dne 1. septembra 1940: voli I. vrste 8—10 din, II. 7—8 din, III. 7 din; telice I. vrste 8—9 din, II. 7.50 din, III. 7 din; krave I. vrste 4.50—5 din, II. 4.50 din, III. 4 din; teleta I. vrste 9 din, II. 8 din; prašiči špeharji 10—12 din, pršutarji 9—10 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste prednji del 13 din, zadnji del 15 din, II. vrste prednji del 13 din, zadnji del 13 din; teletina 14—16 din; svinjina 16—18 din; slanina 18—20 din; svinjska mast 20—22din; surove kože goveje 10—12 din, telečje 16 din, svinjske 7 din za 1 kg. Krompir 1.50 din, seno 1.20 din, slama 0.50 din. Pšenična moka 5.75—6.50 din, ajdova moka 5.50 din za 1 kg. Trda drva 120 din za meter, jajca 1 din komad, mleko 2 din liter, surovo maslo 34 din kg.

Pariške spomenike zdaj razkrivajo

Kaj se godi po svetu

NAPAD NA ANGLIJO

Ves pretekli teden je stal v znamenju pojačanih letalskih napadov nemškega letalstva na angleške vojaške cilje. Vrženih je bilo na nje na stotisoče težkih eksplozivnih bomb in prav toliko zažigalnih. Glavni cilj nemških napadov pa je bilo glavno mesto in prestolnica Anglije London. Nemški bombniki so večkrat predrl protiletalsko obrambo in prišli nad središče mesta, kjer so metali bombe.

Povzročena škoda je bila velika. Bombe so zahtevale nad tisoč smrtnih žrtev in preko štiri tisoč ranjenih. Kralj in kraljica sta ostala nepoškodovana, čeprav je priletelo na kraljevsko palačo več bomb.

Po časopisnih poročilih nameravajo Nemci London izstradati in ga povsem onemogočiti kot trgovsko in gospodarsko središče angleškega imperija, doseči njegovo izpraznitev in kapitulacijo, nakar bi sledil napad nemške pehote na angleški otok. Na obalah Norveške, Holandske, Belgije in Francije je zbranih že nad tri milijone nemških vojakov, ki čakajo na prevoz v Anglijo. Izkrcaje nemške pehote, tankov in motoriziranih čet naj bi se izvršilo v trenutku, ko bi bila strta v zraku angleška letalska sila, London umrtvičen in uničena obrežna obramba. Za uspešno izkrcavanje nemške armade na angleški obali pa je potrebno tudi lepo vreme in mirno morje.

Po poročilih švicarskega in ruskega časopisa angleške zračne sile še niso strte. Čuti se sicer, da je nekoliko oslabiljena njihova udarna moč, toda še vedno uspešno odbijajo nemške napade in napadajo neprestano nemška oporišča ob morju, obmetavajo z bombami nemške tovarne, skladišča, železniška križišča in kolodvori. Parkrat so Angleži napadli tudi Berlin in povzročili tam veliko škodo.

Po vseh znakih sodeč se bo ta teden odločila usoda Anglije. Na zapadni fronti se že nahaja letalski minister in državni maršal Göring, te dni je pa odpotoval na fronto tudi glavni poveljnik nemške vojske maršal Brauchitsch s svojim štabom. Domneva se, da stojimo tik pred pričetkom nemške ofenzive na Anglijo.

Istočasno z napadom na Anglijo se bo izvršil tudi napad na njene kolonije v Vzhodnem Sredozemskem morju. Italija je organizirala tri armade, ki se pomikajo iz Libije in Abesinije proti Egiptu in Keniji. Cilj italijanskega napada je Suez.

V slučaju, da nemške čete zasedejo Anglijo se namerava umakniti angleška vlada v Kano in od tam nadaljevati blokado Evrope s svojo nedotaknjeno mornarico.

ČITAJTE IN NAROČAJTE „KMETSKE LIST“!

BOMBE NA KRALJEVO PALAČO

Nemški bombnik, ki je vrgel na palačo angleškega kralja v Londonu šest bomb, se je spustil na tristo metrov višine, ustavil motor in odvrnil bombe. Tri so padle na dvorišče in niso povzročile nobene škode. Ena je padla na dvorsko kapelo in jo popolnoma uničila, dve pa sta se zarili v zemljo pred palačo.

POTOVANJE KRALJA

Odstopivši rumunski kralj Karol se je peljal začetkom preteklega tedna s posebnim vlakom skozi Ljubljano. Vlak je imel 11 vagonov. Kralj Karol II. se je peljal skozi Švico in Francijo ter se ustavil v Španiji. Nastaniti se namerava v Južni Ameriki.

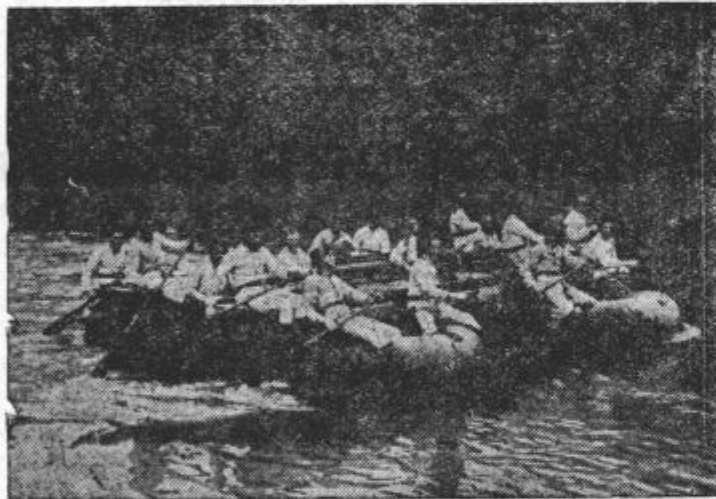
ODLOČNI UKREPI

Hrvatski ban je izdal uredbo o pošiljanju špekulantov na prisilno bivanje. V izdani uredbi pravi ban da nedvomno motijo najhujše v današnjih časih red in mir osebe, ki skušajo izrabiti motnje v oskrbi prebivalstva z življenjskimi potrebščinami za svojo osebno obogatitev s spekulativnim skrivanjem takih potrebščin in z neupravičenim dviganjem cen.

Za prisilno bivanje je ban odredil najbolj revne kraje v srezih Udbini in Dolnjem Lapcu.

PLOVBA PO DONAVI

Komisija, ki je dosedaj upravljala in uravnavala plobo po Donavi se je razšla. Nemčija namerava ponovno urediti plobo po Donavi toda brez vpliva Francije in Anglije, ki sta imeli prej glavno besedo.

Levo: Današnje armade se poslužujejo tudi gumijastih čolnov. — Desno: šef bolgarske vojske Zekoff pokuša vojaško kosilo

Ivan Rahilo:

Dete

Težki oblaki so ga tiščagli navzdol. Vasilij Sergejevič je popustil vodilo in aeroplan se je spustil pod oblake.

Višina — dve sto metrov. Spodaj — nepregledni mračni gozdovi in močvirja. Nikjer se ne more spustiti.

Hotel je kaditi. Ovratnik nove srajce ga je tiščal. Srajco mu je darovala Elza: rekla je, da modra barva zelo lepo odgovarja njegovim očem.

Po njegovih računih bi se morala čez pol ure že prikazati razsvetljenost mesta. Toda povsod le gozdovi in spet samo gozdovi. Oblaki so ležali prav povsod. Na desni bi morala biti železniška proga. Ni je. Težki oblaki so se grnadi in se vlačili navzdol, prozorna megla je lebdela nad vsemi vrhovi. Silne strele so z močnimi treski parale ozračje.

Kostja je sedel zadaj in molčal.

Vasilij Sergejevič se je poskušal prebiti v šestih raznih pravcih; brez uspeha. Nazadnje se je odločil, da se prebije navzgor in da plove nad oblaki. Poln glas: aeroplan se s hruščem podi v višave.

Mimo so švigale strele in njihovi odleski so vedno precej dolgo ostajali v očeh za zenicami ter se ponavljali in premenjavali barve — nekaž

časa vijoličasto, potem svetlo modro in zopet purpurno rdeče kot kri. Aeroplan je blodil sem ter tja, letel gor in dol in se nagibal zdaj z enim, zdaj z drugim krilom. Niti zemlje, niti neba — že je izgledalo, da leti aeroplan brez kompasa: ta občutek je letalcem znana in opasna stvar, ker je varljiva.

Zgolj aparatura... Aparatura je točnejša kot človeški instinkt.

Tamle v ospredju, tam je mesto. Od središča, prav na sever — ravna aleja svetilk. Poleg samega letala štirinadstropna hiša. V gornjem nadstropju je njegovo stanovanje. Vsakokrat se med letom spušča nad hišo in da aparatu poln plin: Marusja, takoj ko sliši dogovorjen znak, poskoči in hiti pripravljat mizo in se trudi, da razkuri peč. Suče se okrog drv in poje:

»Poznam ga, dragega, po hoji...«

»Toda kako se že pravi po nemško hoja?...«

Pozabil sem. Ih vajs libe, libe... No, glej, zdaj sem pozabil...«

Vraga!... mogoče je bolje vrniti se nazaj? Spredaj je — Marusja, zadaj — Elza. Še pet minut in — curik gegangen. Nazaj, k Elzi.

Pred pol leta se je seznanil z nekim dekletom. Pravkar je bil nameščen na mednarodni liniji in šele prvič je letel preko meje v inozemstvo. On in mehanik Kostja, oba sta se sprehajala po ulicah in se vsemu na moč čudila. Ustavila sta

se pred neko krznarijo in se pričela prepirati. Vasilij Sergejevič je pokazal na krzno in dejal — mačka; Kostja — obarvani zajec. Beseda je dala besedo in kmalu sta se pričela po rusko psovati. Iz prodajalne je stopila mladenka v belem klobuku; Vasilij Sergejevič ji hotel utihniti, pa je le zamahnil z roko — Nemka, vseeno je, ne razume. Ona pogleda enkrat, dvakrat krzno in nenadno zine po rusko: »Domači zajec!«

In odide. Vasilija Sergejeviča zajame sram in kratkotalno izgubi dar govora. Pohiti za njo in se oprost. Seznanila sta se. Dela kot prodajalka v krznariji. Nekoliko zna ruski: dober dan, želite in naziv krzna, to morajo znati v vseh jezikih. Spoznala sta se še tesneje. Živi sama. Imela je brata, delal je v ladjedelnicah, padel pa je za časa hamburškega upora.

In od tega dne je Vasilij Sergejevič vedno ko je pristal, kot prisiljen pohajal k njej v goste.

— Kako se vedno bolj gosti! Veter premetuje stroj! Ravno v sredo burje je zašel aeroplan...

Vasilij Sergejevič se je ponovno hotel pozabavati s spomini, toda tedaj nenadno nad centropplanom oslepujoče eksplodira bengalski balon in mu zamaže roke. Malo je manjkalo, da ga ni vrglo s sedišča. Stroj je zašel v brezračno plast ozračja. Vasilij Sergejevič ni imel več možnosti opredeliti svoj položaj v zraku — komaj je ne-

Tu bodo mogli taki špekulanti opazovati silno bedo prebivalstva, ki jo še povečavajo njihove špekulacije.

Najstrožje so prepovedane kakršnekoli intervencije v korist špekulantov.

Na podlagi te uredbe je bilo v Zagrebu aretiranih več pekov in trgovcev z moko. Vsi so bili postavljeni pred sodišče in nato odposlani v prisilna bivališča.

MADŽARI ZASEDLI TRANSILVANJO

Madžarske čete so zasedle vse ozemlje onega dela Transilvanije, ki ga ji je morala odstopiti Rumunija na podlagi dunajske razsodbe. V glavna mesta je prišel na čelu madžarskih čet regent Horty. Jezdil je na belem konju. Ponemok je prišlo do odpora rumunskega prebivalstva. Madžarska vojska je odpor v kali zadržala.

PREVZEM DOBRUDŽE

Sporazum med Rumunijo in Bolgarijo glede odstopa Dobrudže je bil pretekli teden dosežen. Za guvernerja Dobrudže je imenovala bolgarska vlada generala Popova. V nedeljo je bolgarska upravna komisija prevzela upravno oblast v južni Dobrudži.

VERŠKE LOČINE V RUMUNJI PREPOVEDANE.

Z uredbo ministrstva za vere so prepovedane v Rumuniji vse sekte. V bodoče bodo priznavali v Rumuniji za veroizpovedi samo pravoslavno, grško-katoliško, evangeljsko-lutransko in reformirano cerkev, katoliško in gr-

ško-katoliško cerkev in cerkev armensekga obreda ter muslimansko vero. Cerkev in hrami prepovedanih sekt bodo zaprti, njih imetja pa zaplenjena. Člane teh sekt bodo smatrali kot ljudi brez veroizpovedi do njihovega prestopa v katerokoli od priznanih ver. Židovska verska zajednica ni priznana, vendar jo bodo smatrali kot dejansko obstoječo. Njeno organizacijo bodo določili kasneje.

VOJAŠKA OBVEZNOST V AMERIKI

Kongres Združenih držav je dokončno odobril zakonski osnutek o uvedbi splošne vojaške dolžnosti. Zakonski osnutek bo postal pravomočen, ko ga bo podpisal še predsednik Združenih držav Roosevelt.

Na podlagi novega zakona bo vpoklicanih že s prvim novembrom 75.000 rezervistov. Na predlog predsednika Roosevelta je bilo takoj odobrenih 1733 milijonov dolarjev dodatnih kreditov za vojsko.

Mornariški minister Knox je izjavil, da imajo Združene države največjo, najmočnejšo in najbolj učinkovito mornarico na svetu. V Fort Perle bo zgradila Amerika silno pomorsko oporišče, ki bo tvorilo steber obrambe na Tihem oceanu.

RUSIJA BO PRIDOBIVALA KAVČUK DOMA

V zadnjem času so na ozemlju Sovjetske zveze preiskovali rastline, ki vsebujejo kavčuk. Učenjakom se je posrečilo odkriti novo vrsto rastline, ki rase ob vodah in jo imenujejo kendir. Ta rastlina rase v glavnem v kavkaškem ozemlju. Analiza je dognala, da bi mogla ta

rastlina dajati 16 odst. kavčuka. Če se bodo poskusili posrečiti, bo Rusija v bodočnosti tudi kavčuk lahko pridobivala doma in se bo osvobodila od uvoza tega predmeta iz prekomorskih dežel.

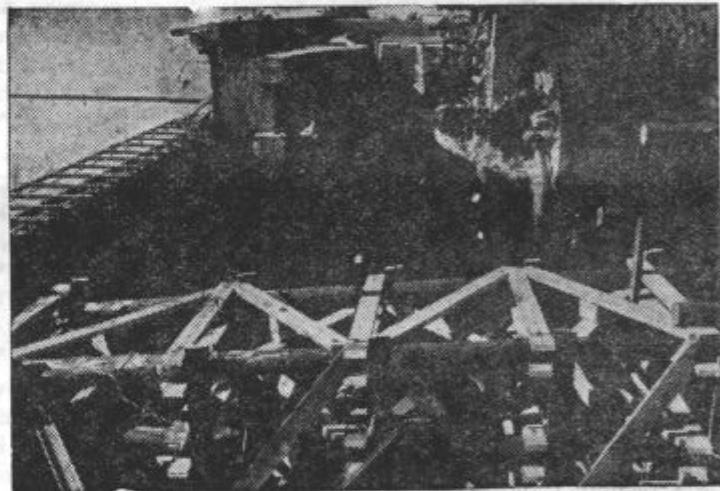
ANGLEŠKI KRALJ

Nekatera časopisna poročila in radijske postaje so objavile vest, da se namerava kralj Jurij in angleška vlada izseliti iz Londona in prenesti svoj sedež v neko drmgno mesto na severu države, kjer ni toliko izpostavljeno nemškimi letalskim napadom. Angleško informacijsko ministrstvo vse te inozemske vesti odločno pobija in pravi, da ostaneta tako kralj Jurij kakor tudi vlada še naprej v Londonu. Tudi diplomatski zbor ne namerava zapustiti angleške prestolnice.

× V Ljubljani je policija aretirala nevarnega tatu nekega Andrijaševiča, ki je shranil v garderobi na železniški postaji kovčeg, poln ukradenih stvari. Andrijaševič se je nastanil pod lažnim imenom pri baronih Wolkenbergovi hv Puštalu pri Škofji Loki. Reekl je, da je študent in da je bolan na pljučih. Rad bi se zdravil na gorenskem zraku. Nekaj dni je lepo zastoj živel, jedel in stanoval pri gostoljubnih baronih. Ko je odhajal, so domači opazili, da jim manjkajo razni dragoceni predmeti. Pravčasno so obvestili ljubljansko policijo, ki je rokomavha prišla in kovčeg z ukradenimi predmeti zaplenila. Tatu so izročili sodišču, ukradene stvari pa vrnil.

Levo: Norvežani so se morali pred vojno viharo čez fjerne umikati z zasilnim čolni. — Mogočni in trdno grajen mostovi so morajo radi nepričakovane sedanje vojne zadovoljiti kar z lesno oporo

koliko naravnal stroj z leve, je že zapadel proti desni. Mimo ušes je žvižgal veter.

Stisnil je zobe in nekajkrat poskušal najti pravilno smer — po ničemer se ni mogel orientirati. Obrnil se je.

— Skoči!

Kostja se je s padalom vrgel preko zaslona.

S čudnim hruščem, vrteč se že nad samo zemljo, je aeroplan pribrenčal iz oblakov. Vasilij Sergejevič je z vso silo vlekel vodilo k sebi — pred očmi mu je neprestano brnel vijak. »Propadla mi je modra srajca.« Po izhodu iz oblakov, poleg železniške postaje, se je aeroplan s polnim zaletom zabil v nagrmadene železniške pragove.

Rakev so vozili na trupu letala, kateremu so bila odstranjena krila. Večerno sonce se je s svojimi žarki neznosno odbijalo od kovinastega repa. Godba je igrala posmrtni marš. Zada je stopali mehaniki, vremenoslovci, inženjerji in vsi, ki so poznali Vasilija Sergejeviča.

Marusja je hodila poleg Kostje in s suhimi očmi zrla na mimoidoče, ki so se odkrivali. Vest o nesreči je ni presenetila. Že davno se je na to pripravljala in si po stokrat zamišljala sliko njegovega pogreba.

Na bulvarju so se igrali otroci. Svetlolas deček je sedel na drevesu in z veselo radovednostjo gledal za pogrebom. Marusja si je naenkrat začela, da bi bil ta deček njen — želja je bila ta-

ko vroča, da je začutila kako ji je v prsih toplo in prijetno vzvalovalo. Vasja si je vedno želel takšnega svetlolasega dečka.

Pred osmimi leti se je srečala v bolnici z Vasilijem Sergejevičem. Bila je tam usmiljenka. V zgodnjem jutru so pripeljali pilota s prebito nogo. Imel je veliko glavo in široka pleča in dolgo ni z nikomur izpregovoril niti besede, ampak je stalno zrl skozi okno. Nekoč, ko je padal na zemljo mrak, je prišla k njegovemu bolniškemu sosedu žena s štiriletnim dečkom — in prvič je ona videla, da se je Vasilij Sergejevič razživel. Ves večer se je zabaval z detetom, mu kazal razne prstne umetnije, lajal kot pes, mijavkal — dečko se je smejal iz vsega srca. Smejalo se je tudi Vasilij Sergejevič. Videlo se je, da ima otroke silno rad.

Marusja je že od dana sanjala o takem možu. In na podlagi tega sta se zblížala. Sklenila sta zakonsko zvezo. Osem let sta preživela skupaj, a bila sta brez otrok in to je tiščalo oba. — Naj vzamem koga za svojega? je mislila Marusja. Vasilij Sergejevič se je v tej tugi večkrat napil. »Veš, Maša, kako si zamišljam svojo smrt? Ležim v rakvi, okrog pa stoji šest dečkov. In vsi so moji. Močni in svetlolasi. Eden naj bo letalec, drugi mornar, tretji učenjak, četrti pesnik, ostala dva pa naj sta — pijanca!« in se je zasmel. Včasih je dejal: »Na grob mi deni kamen in na

njem napis: Njega so imeli radi otroci. — Kdo da leži v grobu, ni treba niti vedeti...«

Pred pokopališkimi vrati so rakev sneli in jo ponesli z rokami. Drevje je šuštel; grobar je nosil na rami lopate, ki so zadevajoč se zvenkale. Na visokem nebu je krožila cela jata aeroplanov, ki so dajali pokojnemu letalcu posmrtni pozdrav.

Tovariši so govorili: Vasilij Sergejevič je častno preživel svoje življenje. Bil je skromen in hraber pilot in če izračunamo na splošno kilometražo, bi lahko sedemnajstkrat obletel zemeljsko kroglo.

Marusja je skori solze gledala, kako je izginil pod zemljo rdeč pokrov rakeve.

Čez mesec dni je dobila Marusja pismo. Naslovljeno je bilo na Vasilija Sergejeviča. Z nenaadno ostrino je znova začutila njegov odhod; nekje so še mislili, da je živ, da hodi, diha, leta, se smeje, se brije... Kako je to čudno: človek je umrl, a zanj prispe pismo. Živo si je poklicala v spomin, kako se je bril: iztegnivši vrat je dal jezik pod gornjo ustno, se iztegoval kot mlad žrebec in se trudil, da bi čim lažje in boljje uzrl v zrcalu svoj izbriti podbradek. Vse življenje ne bo pozabila divno, vznemirjajoče škripanje britve!

Zadržujoč solze, je Marusja pretrgala kuverto. Moder papir z zlatim obrobjem. Pisano je bilo v nemščini.

Grof Galeazzo Ciano, zun. minister Italije

Ko je hotel Mussolini pred leti italijansko zunanjo politiko poživeti, je postavil za svojega zunanjega ministra soproga svoje hčere — grofa Galeazza Ciana.

Ciano izhaja iz stare italijanske rodbine in je že na zunaj tipičen Italijan. Po staturi in fiziognomiji v marsičem spominja na svojega tasta Mussolinija, koliko pa mu je sličen v političnem in diplomatskem smislu, nam bo pokazala šele prihodnost. Za sedaj je jasno, da si Mussolini ni mogel želeti boljšega zunanjega ministra od Ciana.

Grof Ciano se je po diplomatski lestvici hitro povzpental. Že njegov oče, admiral Konstantin Ciano, se je v fašističnem pokretu izredno odražal in je bil eden prvih italijanskih aristokratov, ki so se svojevotjno in z vsem Italijanom lastnim zanosom pridružili borbenemu glavnemu uredniku »Popolo d'Italia« (Italijanski narod), Mussoliniju.

Današnji zunanji minister Mussolinijevega kabineta je šele 1925 položil sprejemni izpit v italijansko diplomatsko službo. Bil je takoj sprejet. Nekaj brezpomembnih let je preživel po poslaništvih v Južni Ameriki, od tam je odšel v Peking na Kitajsko.

Ko je bilo pri Vatikanu osnovano italijansko poslaništvo, je postavil Mussolini grofa Ciana tamkaj za prvega poslaniškega tajnika. V tem svojstvu se je mladi Galeazzo seznanil z Mussolinijevo najstarejšo hčerko Edo in se z njo poročil.

Kmalu po poroki je mladi par odpotoval v Šanghaj. Tam se je Mussoliniju rodil vnuk, ki ga v rodbini še danes intimno nazivljajo »Kitajček«. Krščen je bil za Fabricija. Grof Ciano je bil v Šanghaju italijanski generalni konzul in Društvo narodov ga je ob priliki japonskega bombardiranja Šanghaja imenovalo za predsednika mednarodne komisije, ki je preiskala vzroke japonskega napada.

Kasneje je postal Ciano poslanik na Kitajskem in kot tak je bil poslan na londonsko gospodarsko konferenco, ki jo je diplomatskim potom Roosevelt razbil. Grofu Cianu pa je vendar uspelo — in to je eden najznačilnejših njegovih političnih uspehov! — da je še pred razbitjem dosegel priznanje na odškodnino, ki jo ima dati Italiji Kitajska, ko so bili namreč ranjeni italijanski interesi ob priliki tako zvane »boksarske vstaje«.

Potem je bil grof Ciano postavljen za šefa presbiroja predsednika vlade (Il Capo dell'Ufficio Stampa del Capo Governo), kasneje pa je bil imenovan za ministra tiska in propagande.

Ob izbruhu italijansko-abesinske vojne se je grof Ciano odločil, da bo on tisti, ki bo kot poveljnik slovite eskadrile »La Disperata« prvi vrigel letalske bombe na Abesinijo in da hoče biti prvi Italijan, ki naj vkoraka v abesinsko prestolnico Adis Abebo. Pridružila sta se mu tudi dva svaka, Mussolinijeva sinova, in kot letalec se je zlasti izkazal Vittorio. Pri tem moramo pripomniti, da je grof Ciano zelo hraber letalec. To je neizpodbitno dejstvo. Isto velja tudi za sinova Mussolinijevega.

Kadar biva grof Ciano v Rimu, se vozi s krasno limuzino Alfa Romeo, ki je lep petsedežen avtomobil.

Grof Ciano odhaja vsak dan redno ob pol sedmih zvečer k diktatorju Mussoliniju, da ga obvešča o dogodkih v svetu. Potem gre narav-

nost domov k večerji ali pa na kak blesteč rimski družabni sestanek, katere osobito rada poseča njegova žena, Mussolinijeva hčerka Eda.

Po postavi je grof Galeazzo Ciano srednje postave in čvrstega telesa. Tudi je širokoplečat mož, temne kože in črnih las. Njegove obrazne poteze izdajajo živahno inteligenco. Že po naturi je neprisiljenh kretenj in vedno je dobro razpoložen. Omenili smo že, da v marsičem sliči Mussoliniju, posebno pa ima s svojim tastom precej podobnega, kadar obleče uniformo. Mnogi inozemski poznavalci grofa Ciana trdijo, da se v vsem tem čuti, kot da hoče zet posnemati tasta.

Poslednji uspehi italijanske, bolj fašistične diplomacije, so ugled grofa Ciana v svetu znatno povečali. **Z.**

× **Od srede preteklega tedna** je bil uveden enoten kruh po vsej Sloveniji.

× **Banska oblast v Zagrebu** je razpustila šibeniško sokolsko župo, ker so posamezni člani v zadnji dobi prekoračili ponovno delokrog svojih pravil. Razpuščene so bile tudi vse ednice šibeniške sokolske župe.

× **Zgodovinska najdba.** V Beogradu so našli delavci pri odkopavanju cestišča Takovske ulice iz mramorja izklesan doprni kip rimske žene. Kip izvira iz drugega stoletja pred Kristusom. Latinski se je Beograd imenoval Singidunum.

× **10.000 din nagrade** so sinovi pri Dolenjem Logatcu zavoljo karambola motocikla z vozom smrtno ponesrečene Marije Logarjeve (Bazinove) iz Hotedršice določili za onega, ki bi izsledil ali pa izdal zločinca, ki je nezavestno ponesrečenko oplenil in odnesel aktovko z vsebino 60.000 din.

× **Smrtna nesreča.** V gozdu pri Muljavi se je smrtno ponesrečil na motociklu Franc Mušič iz Trzina, ki je bil zaposlen pri gradnji vodovoda v Zagradcu. Ignac Perne, ki je sedel na zadnjem sedežu, je dobil le hude poškodbe.

Čitajte in naročajte »KMETSKI LIST«!

Li Jan Sinji metuli

»Divjak more zlomiti in ubiti meso in kri, ali nikdar duh!« — odgovori Li J-an. Ponosno je dvignila glavo.

»Glejte dragulje! Ako boš ljubezniva proti nama — vredni so imetje — vse ti dam!«

Li J-an ni odgovorila; — planila je k vratom, stekla po stopnicah na dvorišče in od tam — dalje... Vojaka sta jo v primerni razdalji sledila... Li J-an bi se najraje zatekla k neumrlemu Fo... A ni bilo mogoče... Bežala je naprej... Edini izhod za čisto deklico je bil v motnih vodah Sikianga...

Na bregu reke se je za hip zagledala v brezmadežno nebo nad seboj... Sonce —, talisman upanja, simbol religije iz neznanne prostranosti je bilo apoteozni sijaj na dolino smrti... Sikiang je tekel mirno, kakor prej... Li J-an se je še enkrat bolešno nasmehnila in se — pognala v vodo — —

Ogromno krvavo sonce je tonilo na zapad in se kopal v motni reki... Li J-an se je znašla na obali Sikianga; nad njo je bil sklonjen človek bele polti — mladi Evropejec. Njegove temne, lepe oči so bile radovedne, hoče li priti k zavesti.

»Čista si in neprecenljiva!« je rekel on mehko. »Ti pripadaš meni in nikdo te mi ne more odvzeti... Ti si moj plavi metulj, katerega sem našel v »Deželi vzhajajočega sonca«, v objemu mogočnega Sikianga...«

Lepa deklica je polagoma odprla oči, ka-

kor dve veliki zvezdi. Opazila je vitkega, visokega belca in se stresla...

»Ne boj se« — reče on toplo — »ne bom ti nič hudega storil! Kako ti je ime divni angel?«

»Li Jan,« — dihne ona nesigurno. »Kdo si ti — moj rešitelj, in odkod prihajaš?«

Neznanec ji je ugajal... »To izgleda kot sanje...« je pomislila Li Jan in počasi vstajala. Naenkrat se ji zazdi, ko da se je ponovno vrnila v življenje...

Beli človek jo motri z globokim pogledom, v katerem je gorela želja po ljubezni in divnih časih sladke nostalgije... Potem jo pritisne k sebi in reče prilično dobro kitajski: »Prihajam iz kraljestva svoje majke, iz zelenih trat in mogočnih gorá, kjer studenci življenja vro izpod orjaških skal... Čaroben je ta kraj ob zlatem sončnem svitu, a še čarobnejši v srebrni mesečini, v tihih jasnih nočeh, polnih skrivnosti. Zdaj sem tu, da te povabim na brzi polet v to deželo... Šla bova v kraje pestrobojnega življenja... Tam se boš šetala v prelestnih vrtovih in gajih; kramljala s cveticami in se pogovarjala z veselimi pticicami... Povej mi, Li Jan, ali hočeš z menoj v to deželo...?«

Li Jan ni razumela, kaj je vse to, in preseščeno je gledala zalega mladeniča. Prav takega si je predstavljala v domišljiji... Neizrečena sreča ji je polnila srce, kakor davno nekoč v rosnih mladosti...

»Vsekakor sem počaščena« — se nasmehne in zardi. »Pojdi v moj dom!... Sedaj si ti njegov gospodar... Naj ti bo tisočkrat blagoslovljeno, kar si storil zame — ti moj rešitelj!«

Skoro sta bila v mali kočici, kjer je Li Jan živela sama zase... Evropejec se ozre po sobici, a potem blago reče:

»Hočeš li mi pripovedovati nekaj iz svojega življenja?«

Li Jan je zdaj dobila vanj popolno zaupanje. Glas mu je zvenel tako lepo. Mar ni princ iz daljne zemlje, kakor si ga je ona zamišljala?... Ko se je preoblekla in posušila, mu je izpovedala vse svoje življenje. In še marsikaj, kar je z očarljivo milino dojmilo njegovo srce.

Tako je med drugim zaznal, da je Li Jan često snivala onjem; da je Fu-Peiova duša na potovanju za soncem; da v mandarinovih vrtovih duhte agaleje, krizanteme, glicinijame, perunike in vrtnice; kako sta tuja grda človeka vdrla v njeno hišico; zakaj je pred njima skočila v Sikiang; kako moli v pagodi bogove in kako jo je nenadoma prešinilo neko sladko čustvo, odkar je v njegovi bližini... In še nekaj je prišlecu postalo jasno, ko se je razgledal po ljubki sobici. — Vse v njej je razodevalo, kako je Li Jan v svojem domu čez vse čislala in ljubila čistost in snago. Kakšno najčistejše soglasje z nedolžnostjo, ki odseva iz njenih oči in otroškega smehljaja na njenih ustnicah, rdečih kot sladko dozorela češnja...

»Vse vem!« — se nasmehne inozemec v zanosu brsteče radosti. »Povedal mi je Tsen-Wha. Hočem biti dober s teboj. Vem, Li Jan, da te kiti najlepša čednost mlade deklice: čistost duha in telesa! Ti si tako čarobna! Nič za to, da še ne poznaš pravega Boga... Kadar ga spoznaš in se prilično naučiš naše govornice — se odpeljeva v mojo zemljo...«

Iz naših krajev

× **Špekulanti pred sodiščem.** V Zagrebu je tržni odsek mestnega poglavarstva obsodil zaradi navijanja cen 205 obrtnikov in trgovcev. Sreskemu sodišču pa je prijavil 96 oseb, ki so se pregrešile zoper uredbo o najvišjih cenah.

× **Prizad bo odkupil vso pšenico od mlinov po določenih cenah.** Mlinom bo ostalo le toliko, kolikor jim je potrebno za 15 dnevni obrat. Tudi po Hrvaškem je že odrejen prisilni odkup pšenice.

× **Naša trgovska komisija je te dni odpovala v Moskvo,** da prevzame nakupljeni bombaž in da sklene še druge nakupe. V trgovski komisiji se nahaja tudi slovenski industrijalec Franjo Sirc iz Kranja.

Konec velesejma

Jesenski Ljubljanski velesejem od 31. avgusta do 9. septembra pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. je v imenu kraljevske vlade odprl ban dravske banovine gospod dr. Marko Natlačen.

Velesejem je bil prirejen v izredno težkih razmerah. Daleč okrog nas besni vojna, industrije mnogih narodov so preurejene za kovanje orožja ali pa so padle kot žrtve tega orožja. Balkana doslej vojna vihra ni zajela in tako tudi naša država uživa mir in se trudi, da obdrži v pogonu svojo obrtno, industrijsko in poljedelsko udeleževanje. Vojni bič pa je občutno udaril tudi nevtralne države, tako pomorske kot kontinentalne. Promet na morju je skoraj izumrl, zveza z ameriškim kontinentom in Daljnim vzhodom je čisto prekinjena. Mnogo dragocenih surovin, ki jih potrebuje Evropa za alimentiranje svoje industrije, zaradi blokade ni več dobiti. Tudi del naše industrije mora zaradi pomanjkanja surovin omejevati svoj posel.

Navzlic temu je bil velesejem dobro založen z blagom. Mnogoštevilni interesenti so prihajali izbirati in naročati blago ne samo iz dravske, ampak tudi iz drugih banovin.

Na velesejem prihajajo kupovat, ker tu vidijo in preizkusijo razne izdelke mnogo boljše kakor drugače. Mimo tega primerjajo konkurenčne izdelke med seboj, pa je izbira in odločitev lažja.

Po drugi strani pa posamezne tvrdke svojih izdelkov same nikoli ne morejo tako uspešno propagirati kot dela to zanje velesejem. Marsikatera stroka je utrpela izgubo, ko je letošnjo pomlad moral biti Ljubljanski velesejem odložen. S svojim delom in pobudami pomaga velesejem našemu podjetništvu do izboljšanja razmer in prometa, obenem pa z obilno ponudbo blaga drži cene na primerni ravni. Tako pospešuje promet, ki je delo, delo pa je zaslužek. Zaradi razmer je razstavljalo tokrat le malo število inozemcev. Tako je bil ta velesejem predstavnik našega domačega materialnega gospodarstva. Vse, kar so domača podjetja razstavila, je v svoji raznolikosti dihala moč in zdravje in utrdilo zaupanje v lastno delo in odpornost. Kupčije so se razvijale izvanredno zadovoljivo in tako pomeni letošnji Ljubljanski velesejem tudi močno okrepitev domačega trga.

V vseh panogah je na velesejmu sodelovalo 538 razstavljalcev. Od teh jih je bilo 50 z nemškimi, 3 z italijanskimi in 1 s češkimi izdelki.

Velesejem si je ogledalo okrog 120.000 oseb. S svojim obiskom sta ga počastila tudi gospod predsednik vlade Dragiša Cvetković in g. minister za telesno vzgojo naroda Dušan Pantić.

Z zaključkom tega velesejma smo se poslovili tud od starih razstavnih zgradb, ki so videli toliko snovanja slovenskega duha in dela slovenskih rok. 47 velikih razstavnih prireditev je bilo v njih v teku zadnjih 20 let. Sedaj jih bodo podrli in nadomestili z novimi, modernimi zgradbami, v katerih se bo že vršil prihodnji mednarodni velesejem od 31. maja do 9. junija 1941.

× **Letina tobaka na Hrvaškem je bila bogata.** Računajo, da bo znašala nad 1000 vagonov tobaka. Po vsej banovini je bilo zasejano okrog 300 milijonov tobakovih sadik.

× **Dve mesti banovinskih cestarjev sta razpisani za progo na banovinski cesti 2. reda št. 163 Dolenjska vas — Kočevska reka — Novi Lazi od km 0 do km 3000 in na subvencionirani cesti št. 52. Rakitnica — Kubelj — državna cesta od km 0 do km en in za progo na banovinski cesti Dolenjska vas — Kočevska reka — Novi Lazi od km 7 do km 13.500.** Lastno-ročno pisane in pravilno opremljene prošnje je treba najkasneje do 15. oktobra vložiti pri okrajnem cestnem odboru v Kočevju.

× **Zaplenjeno olje.** Na železniški postaji v Čačku so oblasti zaplenile 2000 litrov olja.

× **Predsednik vlade Dragiša Cvetković je prispel koncem preteklega tedna na Bled.** V Slovenijo je prispel tudi zunanji minister dr. iCncar Marković. Predsednik vlade je prisostvoval v soboto konferenci, ki se je vršila na banski upravi o prehrani prebivalstva Slovenije. Konferenci so prisostvovali poleg predsednika vlade tudi ban dr. Natlačen minister dr. Krek, senatorja dr. Kulovec in Alojzij Mihečič, pomočnik bana dr. Majcen in industrijalec Ivan Avsenek.

× **Beograjska občina je ukinila trošarino na mast, fižol in zelje zaradi lažje in cenejše prehrane mestnega prebivalstva.** Na povrtnino je bila v Beogradu ukinjena trošarina že pred tremi leti.

× **Zagrebska železniška direkcija razpolaga s 72 milijoni din,** za preureditev železniškega prometa na zagrebških kolodvorih. Zgrajen bo nov ranžirni kolodvor, nova postajna in druga poslopja.

× **Sladkor za čebelarje.** Finančni minister je podpisal odlok, da se Zvezi jugoslovanskih čebelarskih društev in zadrug, Čebelarskemu društvu Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, Čebelarskemu društvu slovenskih čebelarskih društev in zadrug, ter zadrugam in društvom, ki niso člani zveze, izjemno odobri za leto 1940/1941 za nakup sladkorja brez plačila državne trošarine za prehrano čebel, in sicer po največ 5 kg za vsak panj živih čebel. Sladkor se lahko kupi preko Prodajne centrale za sladkor v Beogradu in ga je treba v sami sladkorni tovarni denaturirati. Dovoljenje za zveze in društva bodo izdajale pristojne finančne oblasti v Zagrebu in Beogradu, zveze in društva pa se bodo morala obvezati, da bodo sladkor v določenih količinah oddajala samo čebelarjem v krajih, kjer pristojni kmetijski referenti ugotove, da je sladkor potreben za prehrano čebel. Posamezni čebelarji, ki niso člani zgornjih organizacij, bodo lahko dobivali sladkor pod pogoji, da predlože potrdilo občine o številu panjev živih čebel in o potrebnih količinah sladkorja za te čebele, kakor tudi, da niso dobili sladkorja preko nobene organizacije. Obenem mora biti priloženo mnenje okrajnega kmetijskega referenta, da je sladkor za čebele v tistem kraju res potreben. Uporabljanje tega sladkorja v druge namene, se bo smatralo kot tihotapstvo.

× **Gobavec se je obesil.** Iz sarajevske bolnišnice za gobave je pobegnil bolnik Ramiz Dvadžija in odšel na svoj dom, kjer je pretil, da bo vse pobil, ako mu ne dajo tisoč din. Orožniki so bolnika aretirali, in ga odvedli nazaj v bolnico. Toda, mož je še isto noč pobegnil in se obesil na telegrafski drog.

Iz tujine

× **Rumunska »Straža Carei«, ki jo je ustanovil bivši kralj Karol II, je bila z vladnim odlokom razpuščena.**

× **Moskva šteje zdaj 4.137.000 preb. in je največje sovjetsko mesto ter kulturno sredi-**

šče Sovjetije in eno najbolj uvaževanih svetovnih velemest. V zadnjem času so zgradili Sovjeti v Moskvi okrog 350 najmodernejših šolskih poslopij. Tudi ima Moskva 175 raznih znanstvenih ustanov, v katerih se neprestano udeležuje preko 9000 učenjakov in znanstvenikov.

× **Na ukaz diktatorja Antonesca so popravili most preko reke Prut, ki je bil pri mestu Galacu za časa Besarabijskih dogodkov porušen.**

× **V rumunskem mestecu Mercurcu Ciucului so izkopali ostanke 46 železnih gardistov ter jih prenesli v Predeal koder nameravajo postaviti mavzolej za pokojne pristaše organizacije Železne garde.**

× **Bivši rumunski kralj Karol II. je nenadejano zapustil Švico in se napotil iz Lugana proti Milanu.** Namenjena je v Lizbono, kamor ga spremlja znana gospa Lupescu.

× **Radijske postaje v Italiji, Švici in Madžarski so prekinile svoje redne večerne oddaje ob 22. uri, da s tem otežkočijo orientacijo angleških bombardnikov.**

× **Sovjeti otvarjajo iz dneva v dan več cest.** Zdaj je dovršena cesta od Stalinobata do Pamira na indijski meji. Sovjeti bodo to cesto gradili tudi v najvišje predele Pamirja, ki je najvišje pogorje na svetu. Pamir pomeni v indijskem jeziku »streha sveta«.

× **Nemški admiral Roge, ki je v svetovni vodil bombardiranje Pariza, je te dni umrl.**

× **Italijanska vlada bo sprejela v svojo armado tudi bivše avstroogrške oficirje.**

× **Malokomu je znano, da je sedanji rumunski diktator Antonescu velik osebni prijatelj nemškega maršala Hermana Göringa.**

× **Nemci so v Alzaciji, ki so jo tekom sedanjih vojn zaseli, uvedli pred kratkim nemški uradni jezik.**

× **Londona vlada je v Indiji naročila čez 50.000.000 vreč, ki jih bodo uporabili za polnjenje s peskom.**

× **Cementne bombe so uvedli Nemci.** To so bombe, ki imajo mesto jeklenega tulca cementen plašč.

× **V Albaniji je mnogo železa.** Letošnja produkcija bo dosegla poldrug milijon ton.

× **Paroplovba na sovjetski reki Djester je bila 15. septembra tega leta obnovljena.**

× **Nemški maršal Göring je na nemške letalce naslovil naredbo, da morajo za vsako berlinsko hišo, razbito od angleških bomb, porušiti deset hiš v Londonu.**

SPREJEM V ZADRUŽNO ŠOLO

V Ljubljani obstaja že trideset let Zadružna šola, ki traja dve zimi od srede oktobra do Velike noči. Namen šole je strokovno izobraziti in vzgojiti bodoče zadružne delavce, zato se poučujejo predmeti: slovenski jezik, zadružništvo, nauk o vodstvu zadrug, računstvo, knjigovodstvo, zadružno, menično in trgovsko pravo, strojeslovje in železniške tarife ter carine.

V I. letnik se sprejemajo mladeniči, ki so dovršili 16 leto, vsaj ljudsko šolo in ki ostanejo na domu ter so pripravljeni delovati v domačih zadrugah; v II. letnik se sprejemajo tisti, ki so dovršili I. letnik.

Kdor želi obiskovati šolo, mora prositi za sprejem. Prošnjo je nasloviti na Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani in ji priložiti krstni list in zadnje šolsko spričevalo (oni, ki prosijo za sprejem v II. letnik, spričevalo I. letnika). Prošnje ni treba kolkovati.

Kdor je reven in želi prejemati tudi podporo, mora to v posebni prošnji utemeljiti in ji priložiti premoženjski izkaz, ki mu ga sestavi občinski urad.

Prošnje je treba vložiti najkasneje do 5. oktobra t. l.

Plačati je treba šolske potrebščine in toliko za stanovanje in hrano, kolikor ni pokrito s podporo, največ 100 do 150 din na mesec.

■ **Sovjetski vojaški avtomobili** so kurjeni na nov pogonski način. V motor se nalije navadne vode in se ji doda nek tajinstven kemični prah, ki služi potem skupno z vodo kot avtomobilsko pogonsko sredstvo.

■ **Bolgarska vlada** se je zahvalila v Moskvi za pomoč, ki jo je Rusija nudila Bolgariji ob priliki reševanja in ureditve vprašanja južne Dobrudže.

■ **Volilna agitacija v Ameriki.** Borba za predsedniške volitve v Ameriki se je pričela. Roosevelt in njegov protikandidat Wilkie sta že imela prve govore. Republikanski kandidat Wilkie je ostro napadal dosedanjo Rooseveltovo politiko in rekel, da je v Ameriki še vedno 9.6 milijonov brezposelnih.

■ **Zažigalni lističi.** Angleški bombniki so pričeli uporabljati novo vrsto zažigalnih bomb v obliki lističev. Nova snov se vžge sama od sebe, ko je vržena na skladišča ali druge vojaške cilje. Z novimi zažigalnimi lističi so povzročili požare tudi že v gozdovih, v katerih so bila skrita skladišča ali tovarne.

■ **Nemške bombe so zadele šest zgodovinskih cerkev** v Londonu in jih več ali manj poškodovala. Okrog najmogočnejše in najbogatejše londonske cerkve sv. Pavla je padlo 5 bomb, ki pa niso takoj eksplodirale. Lijake so obdali s številnimi vrečami peska, da so zmanjšali učinek eksplozije.

■ **Dar holandske kraljice.** Angleški kralj Jurij je sprejel v dar od holandske kraljice 40 lovskih letal in 18 bombnikov. Holandska kraljica je kupila letala v Holandski Indiji iz svojih zasebnih sredstev.

■ **V bližini Dodekaneza** v Egejskem morju je prišlo do močnega letalskega spopada med angleškimi in italijanskimi letalskimi silami. Trije italijanski hidroplani so se poškodovani morali spustiti v turških vodah. Letala so se potopila, posadke pa so se rešile.

■ **Nemci so mnenja**, da nima sedaj London druge izbire kot dve: ali popolno uničenje po zgledu Varšave, ali pa kapitulacija, predaja

po zgledu Pariza. Ako se bo Anglija odločila za nadaljevanje vojne, pravijo v Berlinu, bo nemško letalstvo neusmiljeno nadaljevalo sedanje napade.

■ **Ali bo sledil napad kopne vojske na Anglijo ali ne**, o tem ugiba vse svetovno časopisje. Nekateri mislijo, da je tak napad neizbežen in da so vse priprave zanj že končane, drugi pa mislijo, da izkrcavanje nemške pehote ni potrebno, ker bo mogla Nemčija obvladati Anglijo in jo popolnoma blokirati samo z letalstvom.

■ **V severni Afriki** je bil aretiran bivši francoski minister aMndel. Prepeljali so ga z letalom pred sodišče v Ryon, ki sodi francoskim državnikom radi poraza Francije v sedanji vojni. Pred sodišče pridejo tudi bivši načelnik francoskega generalnega štaba general Gamelin in bivša predsednika vlade Daladier in Reynaud. Vsi trije so zaprti v nekem gradu blizu Riona.

■ **Zaplemba premoženja kralja Karola II.** Vodja države general Antonescu je odredil zaplemba vsega premoženja, ki ga je imel kralj Karol v raznih rumunskih podjetjih, tovarnah in bankah.

■ **Voditelj rumunske narodno kmetske stranke Maniu** je sklical za 15. sept. veliko protestno zborovanje v Alba Juliji proti dunajski razsodbi, s katero je bilo polovica Transilvanije prisojena Madžarski. Maniu je Transilvanec in je njegova stranka v teh krajih najmočnejša. General Antonescu je zborovanje prepovedal na osnovi svojega poziva narodu, da je treba pozabiti na preteklost in delati samo za bodočnost Rumunije.

■ **Debela Berta zopet v akciji.** Poročali smo že, da so Nemci postavili tostran Rokavskega preliva več dalekosežnih topov s katerimi streljajo z vso natančnostjo na angleško stran in rušijo pristaniške naprave v Doveru na 40 km daljave. Te dni pa so pričele padati v sredino mesta Londona težke topovske granate, ki jih streljajo takozvane debele Berte nad 100 km daljave.

■ **V Rumuniji** so bili s kraljevim ukazom vsi politični kaznjenci pomiloščeni. Prav tako so bili pomiloščeni vsi politični kaznjenci iz krajev, ki so bili odstopljeni Bolgariji ali Madžarski.

■ **Češki letalci**, ki sodelujejo z angleško vojsko, so te dni prvič bombardirali tovorni kolodvor v Bruslju. Prav tako kakor Čehi so tudi poljski letalci stopili v akcijo in se udeležili napadov na nemška mesta.

■ **Poltonske bombe** so v četrtek ponoči metali angleški letalci na Berlin. Vsega so odvrgli 350 težkih bomb.

■ **Za novega sovjetskega poslanika** v Ankari je bil imenovan Vinogradov. Dosedanji poslanik Terentijev je bil razrešen, ker so prepočasi napredovala pogajanja med Rusijo in Turčijo.

■ **V Altajskem pogorju** v Rusiji so odkrili bogata ležišča rud, ki vsebujejo mnogo svinca in bakra.

■ **Pred kratkim je minulo 15 let**, odkar je bila ustanovljena sovjetska poročevalska agencija TASS.

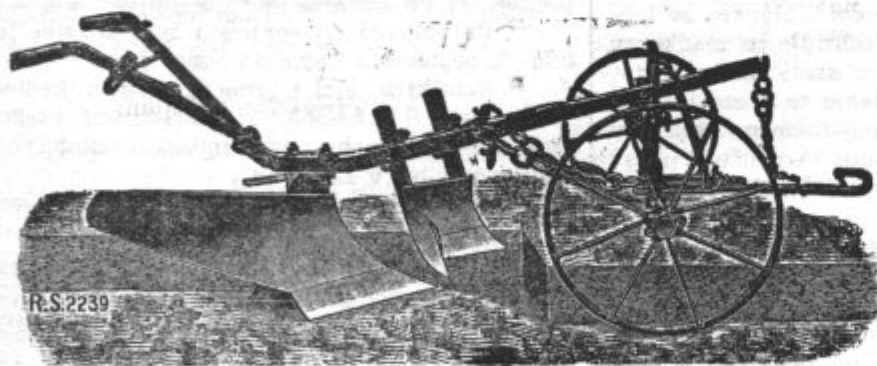
Sejmi

- 23. septembra: Višnja gora, Bučka, Sv. Jurij pri Celju - trg Središče,
- 24. septembra: Črnomelj, Kamnik, Ormož, Maribor, Slovenska bistrica, Dolnja Lendava,
- 25. septembra: Celje, Ptuj, Trbovlje,
- 26. septembra: Turnišče,
- 27. septembra: Podbukovje v kraju Videm, Maribor,
- 28. septembra: Brežice, Celje, Trbovlje, Dolnja Lendava.

„Kmetški list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Pavel Bobnar:

SACK-ovi plugi so najboljši!

V zalogi pri Kmetijski družbi in njenih skladiščih

Navzlic podražitvi usnja
proizvajamo in prodajamo

ČEVLJE

v priznani prvovrstni
kakovosti po prejšnjih cenah.

TRIUMF, MIKLOŠIČEVA CESTA 12
nasproti hotela »Uniona«

Kmetški hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257
Brzovjav: „Kmetški dom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!